

Het Witte Lotusblad

Belgische Theosofische Vereniging vzw
Loge Witte Lotus

BELGIE/BELGIQUE

P.B./P.P.

2000 ANTWERPEN
GROENPLAATS

BC 30217

Jaargang 11—nummer 7-8

Zomer 2016

Colofon:

Maandblad

Erkenningnummer P708093

Versijnt niet in juli en augustus.

Belgische Theosofische Vereniging vzw

Geuzenplein 8, 1000 Brussel: [Facebook](#)

Belgische Orde van Dienst: [Facebook](#)

Verantwoordelijke uitgever :

Sabine Van Osta

p/a Milisstraat 22 - 2018 Antwerpen

Alle activiteiten van de BTV-loges te
Antwerpen gaan door in de Milisstraat 22,
2018 Antwerpen, tenzij anders vermeld.

*Voor de inhoud van de artikels zijn enkel de
auteurs verantwoordelijk. Het WLB vormt
geen uitdrukking van enig standpunt van de
BTV en haar afdelingen.*

Abonnement: € 10 per jaar

Prijs per nummer: € 1

IN DIT NUMMER

<i>De drie doelstellingen</i>	1
<i>Missie en visie Golden Link</i>	2
<i>Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief</i>	7
<i>Programma Loge Witte Lotus</i>	14
<i>Programma Loge Antwerpen & Studiecentrum</i>	15
<i>Lidmaatschapsbijdrage</i>	
<i>Tim Boyd - bezoek Naarden</i>	16
<i>Vrijheid van denken</i>	
<i>Belgische Theosofische Vereniging</i>	

De drie doelstellingen

De Theosofische Vereniging kent de volgende doeleinden:

1. Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.
2. Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.
3. Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

De Theosofische Vereniging streeft voor haar leden een volledige vrijheid van denken na. Instemming met bovenstaande drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

De Belgische Theosofische Vereniging vzw

Loges in Antwerpen

Loge Antwerpen

Bijeenkomsten - secretariaat:
Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Voor alle informatie kan u terecht:

Telefoon: 0476 879 968

E-mail: godelieve.opgenhaffen@gmail.com

[Facebook](#)

IBAN BE 45 7380 2736 0789 - BIC KREDBEBB
tnv T.V. Loge Antwerpen

Loge Witte Lotus

Bijeenkomsten:

Studieklassen op donderdag: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen
Zondaglezingen: OC Katrinahof, Fromentinstraat 1, 2050 Antwerpen

Secretariaat: Molenkouter 13 Bis, 2890 Sint-Amands

Telefoon: (0476) 879 968 of (0486) 631 997

Website: <http://www.logewittelotus.be>

E-mail: info@logewittelotus.be

[Facebook](#)

IBAN BE 92 7360 0139 2723 - BIC KREDBEBB
tnv Vandekerckhove & Van Osta & Opgenhaffen

Redactie

Beste lezers,

De zomermaanden staan voor de deur. Een periode waarin iedereen een beetje wil genieten en zo breekt ook voor de redactie van Het Witte Lotusblad een periode van rust aan. Toch willen we niet breken met de traditie en werd ook dit jaar een zomernummer samengesteld. Thema dit jaar is onderwijs en opvoeding.

Een belangrijk onderwerp waar velen niet echt bij stilstaan. Onze huidige samenleving gaat er gewoonlijk van uit dat de geest van het kind ontluikt en opbloeit door kennisvermeerdering. Bereikt men echter niet het tegenovergestelde door een kind vol kennis te gieten? Enkel functioneren met de kennis die voorhanden is, brengt dit niet beperking, vervlakking van de geest? Hoe wordt iemand alert en levend? Hoe leert iemand kijken met zijn eigen ogen, luisteren met zijn oren en voelen, helemaal vanuit zichzelf?

Er zijn heel wat verschillende onderwijsmethoden en in dit nummer geven we hier enkele van de, wat men over het algemeen beschouwt als meer 'alternatieve' onderwijssystemen, die echter meer dan de moeite waard zijn om even in het daglicht gezet te worden.

We hopen dat iedereen kan genieten van deze prachtige bijdragen en wensen al onze lezers een heel fijne zomertijd.

Redactie

De taak van de excellente leraar is "ogenschoonlijk gewone" mensen te stimuleren tot buitengewone inspanningen. Het grootste probleem schuilt niet in het herkennen van de winnaars maar in het transformeren van gewone mensen in winnaars.

K. Patricia Cross

Missie en visie van de Golden Link

Sabine Van Osta

Ex archivio Sabine Van Osta

- Kinderen en jongvolwassenen opvoeden tot competente, evenwichtige, emotioneel volwassen, sociaal verantwoordelijke, integere en spiritueel ontvankelijke individuen.
- Het ontwikkelen en promoten van een verstandig, doordacht onderwijssysteem dat de kunst en de wetenschap bijbrengt van leven in wijsheid, die evenwaardig zijn aan academische uitmuntendheid – de principes van dergelijk onderwijssysteem kunnen gedeeld worden met andere instellingen ten voordele van mens en maatschappij.
- Het realiseren van een centrum van vrede en harmonie waar mensen uit verschillende culturen samen leven en samen leren om zo wereldvrede en broederschap in de wereld te brengen, zonder onderscheid van religie, ras, geslacht of nationaliteit, in het licht van de tijdloze levenswijsheid.
- Kwaliteitsvol en correct onderwijs bieden aan minder gegoede kinderen.

Eigenschappen van een goed leraar

Heb je ooit nagedacht welke eigenschappen ervoor zorgen dat iemand een echt goede leraar is? Als je nu terug student zou zijn, van wat voor leraar zou je dan zelf graag les willen hebben?

Hierna volgen een aantal eigenschappen of kwaliteiten die we willen suggereren. Misschien bedenkt je nog wel andere kwaliteiten, maar de hierna genoemde zijn wel de belangrijkste.

Blij een leraar te zijn

Wanneer een leraar fundamenteel ongelukkig is, dan neigt deze, zoals ieder mens naar norsheid, somberheid, een gesloten en afstandelijke houding ten opzichte van de studenten. Wanneer hij niet in staat is de eigen problemen effectief het hoofd te bieden, dan gaan ook de efficiëntie en daadkracht in de klassituatie erop achteruit.

Vrolijkheid

Positief denken, optimisme en goedardig zijn en anderen aanmoedigen, in het bijzonder studenten, zijn eigenlijk gewoonten. Een norse verschijning schrikt studenten af en zorgt ervoor dat iemand onbenaderbaar wordt.

Positief, optimistisch, goedwillig en aanmoedigend zijn ten opzichte van anderen is een gewoonte. Een somber voorkomen schrikt studenten af en maakt je onbenaderbaar. Vrolijkheid voel je niet alleen zelf als leerkracht; ook je omgeving, in het bijzonder studenten, dienen deze eigenschap bij je aan te voelen. En dat positieve proces begint met een glimlach. Glimlachen en nors kijken zijn beide gewoontepatro-

Vervolg van pagina 2

Missie en visie van de Golden Link

Sabine Van Osta

nen. Als je dan toch de keuze hebt, waarom dan kiezen voor een nors gezicht?

Zelf-transformerend

Iedereen ondervindt problemen en moeilijkheden: fysiek, financieel, relationeel, beroepsmatig, enz. Hoe komt het dan dat sommige mensen optimistisch en vrolijk kunnen blijven, terwijl anderen er al gauw geïrriteerd bijlopen en mopperen? Dit heeft hoofdzakelijk te maken met de innerlijke houding waarvoor gekozen wordt, bewust dan wel onbewust.

Abraham Lincoln zei ooit: "Mensen zijn zo gelukkig als ze zelf besloten hebben." Met andere woorden, vrolijkheid kan een bewust besluit zijn en we hoeven niet ten eeuwigden dage gevangen te zitten in een somberheid die we reeds van kindsbeen af aangenomen hebben.

Het vermogen om jezelf te veranderen noemen we zelf-transformatie. Zelf-transformatie berust niet op toeval maar vloeit voort uit een bewust besluit of voornemen. We kunnen zelfs besluiten om vrolijk te zijn wanneer dingen niet zo vlotjes verlopen als we zouden willen; zelfs als er obstakels opduiken in

onze ondernemingen kunnen we positief blijven.

Een leerkracht die zich ongelukkig voelt, zal moeite hebben om effectief te werken. Zijn denken en gevoelens zullen de neiging hebben om op zichzelf gericht te zijn eerder dan op de studenten die hij of zij wenst te helpen. Een doeltreffende leraar is iemand die de zin inziet van wat hij of zij op dat moment aan het doen is, in het besef van een bepaalde missie: zelfs wanneer er persoonlijke problemen of moeilijkheden zijn, dan nog heeft hij of zij het gevoel van gelukkig te zijn tijdens het les geven.

Lief hebben

Liefde is oprechte zorgzaamheid voor het welzijn van anderen – in het geval van een school is de ander in de eerste plaats de student. Zonder liefde verwordt les geven tot gewoon een baantje voor de kost. En dan kan er geen sprake zijn van een vervullende carrière.

Les geven is een roeping, een missie. Les geven komt er op neer van jonge denkvermogens en jonge zielen te helpen transformeren en vormen. Van deze kinderen houden, wil zeggen dat we niet zozeer met onszelf en de eigen behoeften willen bezig zijn, maar eerder dat we de noden en problemen van het kind proberen te begrijpen. Wanneer een kind onrespectvol is jegens ons, dan beschouwen we dit niet als een persoonlijke belediging aan ons adres, maar als een persoonlijkheids- of karakterieel probleem in het kind. Op een dag sprak een van de

Golden Link leerkrachten met een kindje dat juist was ingestapt in de kleuterschool. Plots spuwde het kind in het gezicht van de leerkracht. Hoe dien je in zo'n situatie te reageren?

De middelmatige onderwijzer vertelt.

De goede onderwijzer legt uit.

De uitmuntende onderwijzer laat zien.

De waarlijk grote onderwijzer inspireert.

William Arthur Ward

Als we ons beledigd en gekrenkt voelen, dan duidt dit er zeer waarschijnlijk op dat we geabsorbeerd zijn door onszelf en dan wordt dit gedrag onmiddellijk opgevat als een aanval tegen ons persoonlijk. Wanneer we echter niet op onszelf gericht zijn, dan zien we een gedragsprobleem van een nieuwe leerling die een asociale gewoonte heeft aangekweekt. Het is dan onze opdracht als leerkracht om dit kind bij te staan bij zijn of haar transformatie van asociaal naar sociaal. Het in het gezicht spuwen gaat niet over de leerkracht; de oorzaak kan even goed liggen bij de ouders, de oom, de zus of de babysitter. Er bestaat de kans dat dit kind zal spuwen naar de meeste mensen wanneer het gecorrigeerd of aangesproken wordt.

Zelf-transformerende leerkrachten zijn daadwerkelijk in staat hun eigen emotionele reacties te hanteren en staan niet toe dat hun automatische reactie gaat bepalen wat ze zullen doen met het kind.

Men kijkt terug op briljante leraren met appreciatie, maar in dankbaarheid op die leraren die onze menselijke gevoelens wisten te raken. Het leerprogramma vormt de broodnodige grondstof, doch warmte vormt het vitale element voor de groeiende plant en voor de ziel van het kind.

Carl Jung

Vervolg van pagina 3

Missie en visie van de Golden Link

Sabine Van Osta

Er zijn verschillende manieren om liefde uit te drukken via gedrag. Hier komen een aantal belangrijke van deze gedragingen:

Luisteren: de meest belangrijke gedraging om liefde uit te drukken is oprecht luisteren. Luisteren is een bevestiging van onze hoogachting voor de andere persoon.

Quality time: dit is tijd doorgebracht met de andere persoon waarbij beiden de doorgebrachte tijd of gemeenschappelijke activiteit evenzeer appreciëren en zich inzetten voor de goede kwaliteit ervan; of het nu gaat om een gesprek, samen lezen of spelen, enz.

Aanraken: wanneer jonge kinderen geknuffeld of omhelsd worden, wanneer we hun handje vast houden, dan krijgen zij onbewust de boodschap van liefde en zorgzaamheid. Zij mogen dan niet bekend zijn met het woord “liefde”, zij worden de achterliggende realiteit echter wel gewaar. Studenten bereiken op een bepaald moment een leeftijd waarop bepaalde wijzen van aanraken op school ongepast worden, maar dan kan men nog steeds elkaar de hand schudden, een schouderklopje geven of een aanmoedigende por op de armen.

Bevestigende woorden: het gaat hier om positieve woorden van oprechte appreciatie die aan iemand anders gericht zijn. Dit kan bijv. zijn “dank je”, “Ik geef om je”, “Je hebt een toffe jurk aan vandaag.”, “Hoe deed je dat? Kun je mij dat leren?” of “Ik vond het heel tof dat je je klasgenoot hebt geholpen met zijn/haar huiswerk.”. Andere manieren voor het uitdrukken van liefde, volgens Dr. Gary Chapman, een succesvol gezinsconsulent

uit de Verenigde Staten, zijn handelingen van dienstbaarheid en het geven van cadeautjes.

Liefde is een van de meest krachtige, transformerende elementen in eender welke vorm van relatie. Het bevestigt de ander in zijn of haar waarde. Het inspireert jonge mensen en moedigt ze aan. Het heelt emotionele wonden en maakt mensen gelukkig.

Wees liefdevol als leraar. Elke dag. Elk uur.

Georganiseerd

Lesgeven in een school kan complex zijn. Men dient een dagelijks lesplan klaar te hebben, op voorhand voldoende gelezen te hebben om voorbereid te zijn op het onderwerp; men dient het huiswerk na te zien van de studenten, regelmatig toetsen voor te bereiden en deze nazien; individuele gesprekken voeren met de studenten omtrent hun specifieke moeilijkheden of problemen; bijwonen van schoolvergaderingen; deelnemen aan andere schoolse opdrachten enz... Wanneer de leraar zich onvoldoende organiseert, dan stapelen de opdrachten en taken zich op en gaat men zich gestresseerd voelen en staat men erg onder druk. Er niet in slagen om noodzakelijke taken uit te voeren, brengt op zich problemen en extra druk met zich mee. Men komt terecht in een spiraal van frustratie en mislukking.

Routinetaken uitvoeren

Georganiseerd zijn, impliceert voor eerst tijd vrijmaken om noodzakelijke routinetaken te doen, zoals het voorbereiden van lesplannen, huiswerk

Mindfulness workshop

nazien en gelijkaardige taken. Maak voldoende vaste tijdstippen of dagen vrij voor dit soort werk. Breng de lesplanning op de hoogte van deze momenten zodat er een minimum aan conflicten optreedt tussen de schoolplanning en je eigen planning voor routinetaken.

Takenlijst

Hou een takenlijst bij – per dag, week of maand. Doe de dagelijkse taken als eerste bij het begin van de werkdag en tracht in de mate van het mogelijke dagelijkse taken onmiddellijk uit te voeren. Markeer de uitgevoerde taken en streef ernaar die taken te doen die je voor die dag ingepland had. De dagelijkse takenlijst is een van de krachtigste hulpmiddelen die ooit zijn uitgevonden. Maar er gebruik van.

Klassement

Papieren stapelen zich gemakkelijk op naarmate we drukker bezig zijn met ons werk. Alvorens de papieren in wanordelijke stapels veranderen, zoek je best een werkwijze om papieren, mappen en allerhande documenten snel te verwerken.

Een plaats voor elk ding

Maak mappen en schabben met een bepaalde indeling. Zo zul je weten waar je papieren moet klasseren.

De eeuwigheid aanraken
Een leraar raakt de eeuwigheid aan: hij kan nooit zeggen waar zijn invloed stopt.

Henry Brooks Adams

Vervolg van pagina 4

Missie en visie van de Golden Link

Sabine Van Osta

Leer weggoaien

Leer onderscheiden wat niet belangrijk is en wees maak gretig gebruik van de papiermand, gooi op tijd onnodig papier weg.

Verwerk documenten in de mate van het mogelijke onmiddellijk en klasseer het daar waar het dient terecht te komen. Heb je een klasseerbakje “in wacht”, zorg er dan voor dat het niet binnen de kortste keren uitpuilt.

Persoonlijke groei

Besteed tijd aan persoonlijke groei, relaties en zelfontwikkeling. Besteed een bepaald gedeelte van de tijd aan lezen – ongeacht of het romans zijn dan wel non-fictie. Lezen is een van de belangrijkste bronnen van persoonlijke groei en ontwikkeling.

Breng quality time door met diegenen die belangrijk zijn in je leven. Het heeft geen zin van efficiënt te zijn in je job wanneer dat ten koste gaat van de belangrijke relaties in je leven – in het bijzonder je familie.

Vrije tijd, hoe breng je deze door? Je kan een hobby hebben, een activiteit die je graag doet maar die tegelijkertijd je persoonlijke groei niet in de weg staat. Kies zorgvuldig de mensen met wie je omgaat.

Word niet het slachtoffer van het alibi dat je het te druk hebt om de bovenvermelde dingen te doen. Des te beter georganiseerd je bent, des te meer tijd je te besteden hebt. Als je deze activiteiten geen plaats geeft in je leven, dan zal dit tamelijk waarschijnlijk uitmonden in problemen en crises in de toekomst – in je relaties, met je gezondheid, op je werk enz...

Uitmuntendheid

Uitmuntendheid wil zeggen, presteren op je best. Het is het tegenovergestelde van middelmatigheid – gewoon tevreden zijn met de huidige situatie – welke laatstgenoemde attitude aanleiding geeft tot apathie en verveling.

Uitmuntendheid wil zeggen gefascineerd zijn door nieuwe kennis, nieuwe mogelijkheden, nieuwe bekwaamheden en groei; het is het uitproberen van nieuwe dingen, het verkennen van nieuwe horizons zonder angst voor zogenaamde “mislukking” of fouten.

Als je een leraar Engels bent, wil je dan niet je beste vermogens ontdekken in taal – spreken, schrijven van verhalen of essays? Zou je een roman willen schrijven? Waarom niet? Of een schoolboek voor Engels?

Lunch - soepkeuken

Als je een wiskundeleraar bent, wil je dan niet je eigen vermogen ontdekken om hogere wiskunde te begrijpen zoals bijv. het berekenen van differentiaten? Zou je niet graag verschillende wiskundepuzzels samenstellen en je studenten uitnodigen deze op te lossen? Wil je niet je studenten zo trainen zodat ze echt goed worden in wiskunde en zelfs mee kunnen in internationale wiskundetornooien?

Als deze dingen geen bel doen rinkelen in je hart en ziel, waar zul je dan staan in je carrière over 15 jaar? Volg je dan nog steeds hetzelfde leerplan jaar in jaar uit zonder enige variatie?

Dan is er kans dat je leven als leraar niet erg veel voor je betekent.

Gewoon een job, een routine. Niet iets spannend of uitdagend. Misschien bouw je dan beter een ander luchtkasteel. Misschien is het geven van Engels of Wiskunde nu eenmaal niet je levensmissie.

Intelligent

Een levenshouding in het teken van uitmuntendheid is op zichzelf al een vorm van intelligentie.

De eerste vorm van intelligentie is intellectuele activiteit, een bereidheid om te leren, te vorsen, het volgen van een onderzoekslijn of de studie van een onderwerp. Het tegenovergestelde hiervan zouden we mentale lethargie kunnen noemen, een gebrek aan mentale energie, het ontbreken van een streven tot ontdekken of onderzoeken. Hier zijn een aantal redenen voor. Een ervan is de gezondheid. De chi (of vitale energie) circuleert in dergelijk geval niet onbelemmerd doorheen het lichaam, meer specifiek de hersenen. Dan kan het beoefenen van een vorm van aerobische of qigong oefeningen noodzakelijk zijn; deze oefeningen herstellen de normale circulatie van de vitale energie.

De eigenschap die we mentale activiteit noemen, of nieuwsgierigheid of interesse, vormt de basis van vele types van intelligentie die Howard Gardner in negen types onderbrengt: kinesthetisch/lichamelijk, taalkundig, logisch-mathematisch, muzikaal, intrapersoonlijk, interpersoonlijk, ruimtelijk, natuurlijk en existentieel. Al deze types van intelligentie impliceren een actieve interesse of nieuwsgierigheid die ervoor zorgt dat men uitmunt in een specifiek domein.

Vervolg van pagina 5

Missie en visie van de Golden Link

Sabine Van Osta

Tentoonstelling - kunstwerken studenten

Creatief

Het streven naar uitmuntendheid brengt onvermijdelijk creativiteit met zich mee – de kwaliteiten die we kunnen duiden als openheid, weetgierigheid en een bereidheid om nieuwe benaderingen en methodes uit te proberen alsook een bereidheid tot het maken van fouten. Men vreest de onnadenkende oordelen van omstaanders niet, gezien deze omstaanders gemakkelijk de tegenslag van anderen opmerken zonder zelf hetzelfde te durven doen.

Creativiteit is leuk en verfrissend. Het schenkt voldoening en geeft betekenis aan hetgeen we doen.

Creativiteit is niet alleen iets artistieks.

Het heeft betrekking op alles wat we ondernemen – leven, relaties, werk, levenshouding, filosofie, religie, enz. Het komt erop neer van gewoon open te staan tot het ontdekken van nieuwe dimensies, inzichten, standpunten en mogelijkheden. Creativiteit leidt vaak tot transcendentie – het uitstijgen boven ons huidige bewustzijnsniveau, naar een hoger bewustzijnsniveau.

Vindingrijkheid

Omwille van beperkte middelen en faciliteiten zal een creatieve leraar vaak uitkijken naar alternatieven inzake didactisch materieel en activiteiten die zowel effectief als interessant zijn. Het uitleggen of onderwijzen van de principes van een onderwerp kan vaak gedaan worden op basis van goedkope materialen en methoden.

Samenwerking

Les geven in een school is geen individuele maar een collectieve activiteit. Men krijgt te maken met administratieve medewerkers, colle-

ga-leerkrachten, overig personeel, regels, beleidslijnen, ouders, procedures enz. Men vormt dus een onderdeel van een team waarin men dient samen te werken. Harmonieus samenwerken met de overige leden van het team wordt dan een belangrijke kwaliteit van de doeltreffende leerkracht.

Het is belangrijk om te verduidelijken dat harmonie niet identiek is aan conformiteit. Men kan een verschillende mening hebben of het oneens zijn met collega's, maar wel samenwerken in een geest van harmonie die geen misverstanden, schade of belediging doet ontstaan. Dergelijke teamgeest vormt een belangrijk onderdeel van een succesvolle school. In een dergelijke school wordt een sfeer van warme hartelijkheid, goede wil en vreugde in stand gehouden. Het geeft de schoolbevolking het vertrouwen om nieuwe creatieve benaderingen uit te proberen zonder misbegrepen te worden of zonder verdenking van een dubbele agenda. Er heerst vooral een atmosfeer van vertrouwen.

De geest van samenwerking is er een van gevoeligheid voor het gemoed en de situatie van de andere mensen in de school. In een dergelijke gemeenschap is er meer vrijheid en veiligheid want men dient niet langer bevreesd te zijn voor ongeschreven regels of onderhuidse kwesties. Er is, daarentegen, openheid om naar uiteenlopende visies te luisteren en deze te bespreken; men staat zelfs open voor kritiek jegens zichzelf.

Foto's: ex-archivo Sabine Van Osta

www.theosophy.ph

www.theosophy.ph/tos.htm

Een leraar die tracht te onderwijzen zonder de leerling te inspireren tot de wens te leren, is als de smid die koud ijzer tracht te bewerken.

Horace Mann

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerckhove

"Educatie is het krachtigste wapen dat we kunnen gebruiken om de wereld te veranderen."

Nelson Mandela

De laatste anderhalve eeuw hebben veel opvoedings- en onderwijssystemen het licht gezien. Sommige waren heel maatschappij-gericht: *we moeten het kind klaarmaken om een volwaardig en efficiënt lid van de samenleving te worden, om zijn overlevingskansen in de wereld te verhogen*. Andere waren eerder persoonsgericht: *we moeten de talenten, mogelijkheden en beperkingen in het kind ontdekken en er voor zorgen dat het beste naar boven wordt gehaald*.

Ook qua vrijheid en beslissingsrecht zien we deze twee polen: *een kind moet leren gehoorzamen, niets in vraag stellen, gewoon doen wat er van je gevraagd wordt en niet tegenspreken*. Denk aan de Jezüitencolleges en de gezinnen uit de bijbelgordel. Daar tegenover: *We mogen een kind niet kwetsen in zijn eigenheid. Hij moet zich ongestoord kunnen uiten en zichzelf zijn*. Denk maar aan Jean-Jacques Rousseau en zijn « *Emile, ou De l'éducation* »: *"ieder mens is uniek en moet zich vrij kunnen ontplooiën, liefst in de natuur"*.

Deze twee diametraal tegenovergestelde denkwijzen bestempelen als conservatief versus progressief, is heel kort door de bocht. Enkel inzicht en gezond verstand mogen ons hier onze keuze laten bepalen. Zeker geen politieke ideologie. Tussen deze twee uitersten liggen natuurlijk nog heel wat systemen, die alle gebaseerd zijn op een bepaald model of ideaal.

Het kind aanpassen aan het systeem, of een systeem creëren waar het individu tot zijn recht komt?

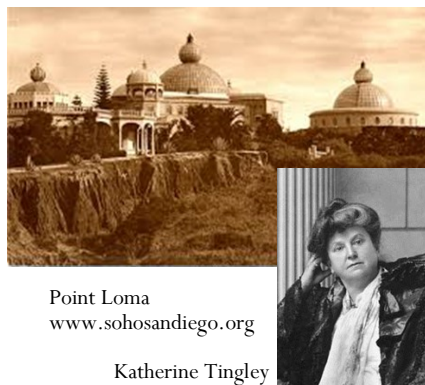
In Sparta, de meest militaristische van alle Griekse stadstaatjes, werden de jongens vanaf hun vijf jaar aan de familie ontrukkt om ze een militaire opleiding te geven. Zo werd een superefficiënt en onoverwinnelijk leger gevormd. Zowel in christelijke als in boeddhistische gemeenschappen werden kinderen, veelal buiten hun eigen wil om, of zelfs tegen

hun eigen wil in, op zeer jonge leeftijd naar instellingen gebracht, die bedoeld waren als doorstroming naar een celibatair religieus leven. Zelfs de Dalai-Lama getuigt van een grappige anekdote op dit gebied: *Als kind moest ik meerijden in een koets en op straat rief ik de mensen: "Kijk, dat is de Dalai-Lama". Ik zag mezelf als een kind dat veel liever wilde gaan spelen met de andere kinderen*.

Het is duidelijk dat de waarheid en de ideale vorm in het midden liggen.

Veel filosofen uit oost en west hebben zich gebogen over de vraag hoe we onze kinderen idealiter moeten opvoeden en onderwijzen. We denken hierbij in de eerste plaats aan Rousseau, Condillac, Fröbel, Pestalozzi, Freinet, enz. maar er zijn er veel meer. In deze bijdrage beperken we ons tot de systemen die een spirituele basis hebben of een spiritueel doel beogen.

1. In de Theosofische Vereniging en het Theosofisch Genootschap

Point Loma
www.sohosandiego.org

Katherine Tingley

- Lotusklassen en Lotuscirkels als inloopstrook

Verschillende bewegingen binnen de theosofische familie hebben zich hiermee beziggehouden, maar het meest van al nog de Point Lomavereniging van Katherine Tingley (1847-1929). Zij heeft op een zeer verdienstelijke manier de afsplitsing van Judge verdergezet.

Deze groepen waren bedoeld als een spirituele en vormende activiteit voor de kinderen van theosofen. Hoewel het doel natuurlijk was om de kin-

deren een spirituele opvoeding te geven en ze tegelijk een basiskennis te verschaffen van de theosofische onderwerpen, merken we ook een ander resultaat: een gegarandeerde instroom van nieuwe leden. Hetzelfde gebeurt overigens ook in andere spirituele en initiatieke bewegingen. Enerzijds hoeven de ouders geen bijeenkomsten te missen omdat ze aan het huis worden gekluisterd door hun taak voor de kinderen en anderzijds wordt een nieuwe spirituele generatie gevormd.

Het valt op dat deze organisaties niet meer of nog maar nauwelijks bestaan en dit heeft onder meer tot gevolg dat het bestand van de spirituele bewegingen, in casu de Theosofische Vereniging heel sterk aan het vergrijzen is.

Waar het nog wel gebeurt, zoals in bepaalde Rozenkruisersbewegingen, daar is een constante instroom van jonge volwassenen, nadat ze te oud geworden zijn voor de inloopactiviteiten.

Waar houden deze lotusgroepen zich dan mee bezig?

De activiteiten zijn heel uitgebreid en divers, maar steeds gericht op het ontwikkelingsniveau van kinderen en tieners en tegelijk verheffend, zonder zwaartillend te worden.

Hiertoe maakten ze gebruik van wekelijkse bijeenkomsten en tijdschriften.

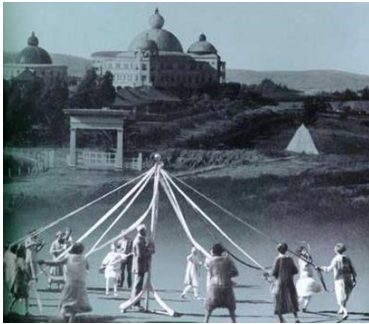
Enkele voorbeelden van activiteiten: vertellen en verklaren van sprookjes en verhalen, maar ook van het leven van Blavatsky, de geschiedenis van de grote religies. Ook moeilijke onderwerpen worden eenvoudig uitgelegd, zoals het leven en de ideeën van Plato en Pythagoras. Op een speelse manier worden de oude en vergane beschavingen verkend, zoals Atlantis en Lemurië. De cyclus van het jaar met zijn feesten en symbolen wordt ook niet vergeten.

Ook aan ethische bespiegelingen en onderricht wordt aandacht geschonken. Vriendelijkheid ten opzichte van de medemens, alsook van de dieren wordt van jongs af eigen gemaakt.

Vervolg van pagina 7

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerckhove

Lotusklassen
www.fusionanomaly.net

De grotere kinderen kunnen ook Sanskriet les volgen, terwijl voor iedereen de moeilijke woorden uit de theosofische geschriften worden verklaard, of ze nu uit het Grieks komen, of het Pali, of het Latijn of Hebreeuws!

Wie de wekelijkse klassen niet kan bijwonen kan les volgen per briefwisseling of via tijdschriften. Na elke les wordt een vragenlijst ingevuld om te zien of je wel alles hebt begrepen.

Er zou best overwogen worden of deze initiatieven niet terug moeten geactiveerd worden. Het is natuurlijk duidelijk dat dit soort initiatieven enkel mogelijk is met een grote groep toegewijde vrijwilligers!

- De Olcottscholen

Lang voor de oprichting van de zgn. Olcott Scholen in India, had Henri Steel Olcott reeds zijn strepen verdiend als scholenbouwer.

Reeds in 1880, bij zijn eerste bezoek aan Sri-Lanka (toen nog Ceylon), begon Olcott scholen te stichten. Hij kende de succesformule van de christenen: scholen oprichten om de bevolking te alfabetiseren en tegelijk het christendom mee te geven. Hij bedacht om hetzelfde te doen voor het boeddhisme. Dat was immers zijn eerste doel, het boeddhisme terug op de kaart te zetten in Ceylon, omdat het onder meer door het christendom op de achtergrond was geschoven.

Hij stichtte hierbij niet enkel lagere scholen maar ook instellingen voor middelbaar onderwijs.

In 1891 telden we op Ceylon reeds

meer dan 40 door Olcott geïnspireerde scholen!

Met Olcottscholen bedoelen we meestal de scholen die hij heeft opgericht voor de paria's, de kastelozen, die normaal geen scholen hadden en dus geen onderricht konden krijgen. We mogen niet uit het oog verliezen dat de kasten pas officieel werden afgeschaft in 1949, wat bovendien op het platteland nog steeds niet overal is doorgedrongen!

1894- gebouwtje eerste Panchama School, opgericht door Olcott. Later werd de school Olcott Memorial Panchama(Paraiyar) School genoemd. Een school voor de armen.
https://en.wikipedia.org/wiki/Olcott_Memorial_High_School

De eerste Olcottschool richtte hij op in juni 1894 in Adyar. Ze telde 45 leerlingen en was ondergebracht in een kleine schuur. In het begin financierde hij de school uit zijn zak. Later betaalde de Vereniging de kosten. Daarna kwamen er nog vier andere Olcottscholen bij in het gebied van de stad Madras. Na enkele jaren konden deze scholen door de stad gedeeltelijk worden gesubsidieerd en sommige later zelfs afgestaan aan de stad en zo in het officiële scholennetwerk opgenomen.

Een aantal jaar geleden werden enkele nog bestaande onafhankelijke Olcottscholen samen gebracht onder het Olcott Memorial High School op het domein van Adyar. De huidige school geeft onderwijs aan zo'n 800 leerlingen van het lager onderwijs en de eerste jaren van het middelbaar onderwijs. De leerlingen worden gratis voorzien van studieboeken en een dagelijkse gezonde maaltijd. De school beschikt inmiddels ook over

moderne computers. De State Bank of India schonk dan weer 12 keramische krijtborden en 12 witte borden.

- De Monadaleefgemeenschap

Monada was een Belgische theosofische leefgemeenschap in Ukkel (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) in de eerste helft van de 20ste eeuw. De gemeenschap werd gesticht door mevr. Hérís. De leiding was in handen van Dr. Ernest Nyssens. Medestichters van de coöperatief waren onder meer de theosofen Frans Wittemans, Berthe Deseck (Berthe Nyssens) en Nelly Schoenfeld (Serge Brisy). De laatste twee zouden secretaris-generaal worden van de Belgische theosofische Vereniging. De gemeenschap kon voor een groot deel in haar eigen onderhoud voorzien. Onderhoud, schoonmaak en moestuin, werden zonder onderscheid door alle leden verzorgd. Het onderwijs was er gebaseerd op de ideeën van Maria Montessori. (voor meer informatie, verwijst ik graag naar mijn artikel *De Theosofische leefgemeenschap MONADA*, in het Witte Lotusblad van juli-augustus 2008)

Ex-archivo: Belgische Theosofische Vereniging

-The Theosophical Educational Trust

Vergelijkbaar met Monada bestond in het tweede decennium van de twintigste eeuw in Letchworth, Engeland de

Vervolg op pagina 9

Vervolg van pagina 8

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

St.Christopher School, onder leiding van de Theosophical Educational Trust in Great Britain and Ireland.

St.Christopher School - Oudersdag 1916
<http://www.stchris.co.uk/about-us/history>

Aan het hoofd van deze gemengde school stond H. Lyn Harris die zijn graad had behaald in Cambridge. Voorzitter was E.L. Gardner. De school was bedoeld als een gemeenschap in miniatuur, waarvan de kinderen de burgers zijn. Er werd zowel voorzien in lagere school als middelbaar onderwijs met voorbereiding op doorstroming naar de universiteit. De theosofische principes van ongebonden religieuze opvoeding, met tolerantie t.o.v. alle religies, werden hier gehanteerd. Naast het gewone curriculum, werd aandacht besteed aan openlucht werk, weven, drukken, houtbewerking en Dalcroze Euritmie. Aan de school waren twee vegetarische internaten verbonden: *Arundale House* en *Little Arundale*.

- De Golden Linkschool in Manilla

Hiervoor verwijs ik naar een het artikel op p.2 in dit nummer.

- Theosofisch onderwijs in Nederland

Reeds voor de eerste wereldoorlog was op het Theosofisch Congres in Budapest voorgesteld een internationale wetenschappelijke instelling in het leven te roepen, die zou gebaseerd zijn op de theosofische principes. In 1925 op het Stercongres te Ommen, dat vanaf dit jaar geregeld door J.J. Poortman werd bezocht werd definitief beslist een Theosofische Werelduniversiteit op te richten. Er zouden in vele landen dergelijke universiteiten worden opgericht maar in de 1ste plaats in Adyar, Sidney en Nederland. Deze universiteiten zouden volledig ondogmatisch zijn en aan geen

enkele leer onderworpen. In 1927 werd Poortman reeds bestuurslid van de Nederlandse Associatie voor de Theosofische Werelduniversiteit. Zoals we weten, is de Universiteit er nooit echt gekomen.

Rond 1920 werd nochtans gestart met de voorbereidende leergangen: "Intusschen is opgericht "Het Nederlandsch Ashrama", waarvan voortaan de leergangen en conferenties, door de Nederlandsche Associatie voor de Theosophische Werelduniversiteit te organiseren", zullen uitgaan. Dit ashrama is dus op te vatten als een theosofische academie in Nederland gesticht ter voorbereiding van de (internationale) Theosophische Werelduniversiteit," De Nederlandse Associatie voor de Theosophische Werelduniversiteit was zelf aangesloten bij de Broederschapsfederatie, die in 1918 werd opgericht "met het doel de geestelijke stroomingen van dezen tijd, die, ieder op eigen manier, de broederschap onder de mensen trachten te bevorderen, met elkaar in contact te brengen, opdat ze elkaar beter leeren waardeeren en zooveel mogelijk samenwerken voor het bereiken van haar gemeenschappelijke doel. (...)alle mensen als broeders te beschouwen en er naar te streven ons denken, voelen en handelen daarmee in overeenstemming te brengen." (Broederschapsfederatie, brochure, 4de uitgave, oktober 1934)

Op 12 juni 1929 wordt door de Nederlandsche Associatie voor de Theosophische Werelduniversiteit in samenwerking met de Amsterdamse Studentenvereniging (Natuur Philosophische Faculteit) en de Technologische Faculteiten in Nederland een reeks van drie lezingen gehouden door de Indiase geleerde Prof. Dr. Sir Jagadis Chandra Bose over zijn wereldschokkende experimenten.

In 1932 is het Theosophical World University Quarterly Bulletin haar vierde jaargang ingegaan. Later werd ook het voorbereidend Lyceum opge-

richt. Dit werd overigens in 1941 door de bezetter opgeheven. In 1949 is er sprake van obligaties van de Nederlands Indische Afdeling der Theosophische Werelduniversiteit.

Na de oorlog werd gezocht naar mogelijkheden om het werk weer te hervatten en aldus werd op 30 mei 1956 de Stichting Proklos opgericht. Technisch gebeurde dit door een statutenwijziging van de stichting "Het Theosofisch Lyceum in Naerdinclant", die voor de oorlog het theosofisch Lyceum Drafna heeft beheerd.

De statutaire bedoeling van de Stichting Proklos was, en is nog steeds, "het bevorderen van onderwijs en opvoeding, speciaal in de geest van de theosofie".

Twee jaar later, op 30 mei 1958, werd de Stichting Proklos, bij Koninklijk Besluit "aangewezen als bevoegd om aan de Rijksuniversiteit te Leiden, een bijzondere leerstoel te vestigen, opdat door de daarvoor te benoemen hoogleraar onderwijs zal worden gegeven in de metafysica in de geest van de Theosofie". De eerste hoogleraar die deze leerstoel bezette, was dus Prof. Dr. J.J. Poortman, van 1958 tot hij in 1966 moest aftreden i.f.v. de maximumleeftijd van 70 jaar. Bij zijn

J.J. Poortman

aanvaarding gaf hij de Academische Oratie De wijsgerige projectie. Hij werd opgevolgd door Prof. Dr. Hein Dubbink (1910-2001). Deze ging op rust in 1975 en werd op zijn beurt opgevolgd door Prof. Dr. Wim Van Vledder. Toen deze in 2000 met pensioen ging, was de leerstoel enkele jaren onbezet, maar deze leemte werd opgevuld door de benoeming van Prof. Dr. Hans Gerding in 2004. Toen Gerding weer door de leeftijdsgrens (ditmaal 65) werd verplicht met pensioen te gaan, werd niet meteen een geschikte opvolger gevonden. Uit-

Vervolg van pagina 9

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

eindelijk werd de leerstoel na ongeveer een halve eeuw opgedoekt.

- Raja Yoga College

De Point Loma Community onder leiding van Katherine Tingley omvatte onder meer de Point Loma scholen, waar er naar werd gestreefd de kinderen naast het mentale en cognitieve onderwijs, ook opleiding en ontwikkeling te verzekeren in hun artistieke gaven. Toneel en muziek stonden centraal. Van op zeer jonge leeftijd leerden de kinderen hier niet enkel zingen maar ook een muziekinstrument te bespelen.

Op het grote domein van Point Loma stond ook een Grieks theater voor tooneelopvoeringen.

2. Krishnamurti

Hoewel ik niet graag een onderscheid maak tussen de Krishnamurti van voor 1929 en die van na de ontbinding van de Orde van de Ster, want hij is tot het einde

toe trouw gebleven aan de Meesters, zoals zijn intieme vrienden Ariel Sanat en professor P. Krishna kunnen getuigen, mogen we niet ontkennen dat er ook bij hem een evolutie is, net zoals bij ieder van ons. Zijn opvoeding in het theosofische ideaal is hij ook altijd trouw gebleven, zelfs al aanvaardde hij niet zomaar alles wat de theosofische leiders vertelden.

Volgens Annie Besant zou Krishnamurti in vroegere levens veel met opvoeding zijn bezig geweest en zou hij dus met die erfenis deze incarnatie binnentreden zijn.

- Opvoeding als dienst

We hebben allemaal *Aan de Voeten van de Meester* gelezen, het boekje dat Krishnamurti op 13-jarige leeftijd, in 1909 schreef op instructies van Koot Humi, zijn Meester. Hij is altijd begaan geweest met kinderen en met jongeren. Hij zou ook een tijd George Arundale

bijstaan in het Central Hindu College in Benares. Op 17-jarige leeftijd schrijft Krishnamurti *“Opvoeding als dienst”*, dat spoedig in een aantal talen zou vertaald worden. Op bepaalde punten is het boekje wat gedateerd en het is ook specifiek geschreven voor de situatie in het India van het eerste kwart van de twintigste eeuw. Toch blijft het een waardevol instrument voor opvoeding van de jeugd.

Wat ons meteen opvalt bij dit boekje, is dat het geïnspireerd is op de leringen vervat in *Aan de Voeten van de Meester*. Zelfs de structuur van het boek is erop gebaseerd.

Voor wie het Pad wil betreden, zegt *Aan de Voeten van de Meester*, zijn er vier vereisten:

1. Onderscheidingsvermogen
2. Begeerteloosheid
3. Juist gedrag
4. Liefde.

In *Opvoeding als Dienst*, zal hij de toepassing van deze vier vereisten geven voor het onderwijs, in casu voor de leraar. De structuur van het boekje wordt dan:

1. Liefde
2. Onderscheidingsvermogen
3. Begeerteloosheid
4. Goed gedrag

Hieronder geven we enkele sleutelideeën uit deze hoofdstukken.

1. Liefde

Aangezien zijn Meester hem onderrichtte dat Liefde iemand in staat stelt alle andere eigenschappen te verwerpen en dat al die andere zonder haar nooit voldoende zouden zijn, zegt Krishnamurti dat niemand leraar zou mogen zijn, tenzij hij in het dagelijks leven heeft getoond dat Liefde zijn sterkste karaktereigenschap is.

Een andere opmerkelijke les van zijn Meester luidt: *Kinderen zijn zeer begerig om te leren en als een leraar niet in staat is hun belangstelling en liefde voor hun lessen in te boezemen, hij niet geschikt is om leraar te zijn en een ander beroep zou moeten kiezen!*

De leraar die empathie heeft voor zijn leerlingen roept hun goede eigenschappen op.

Als de leerling de liefde van de leraar beantwoordt, zal hij zijn leiding automatisch volgen. Er zal dus nooit sprake zijn van straf, het repressieve middel dat we zo vaak zien in het onderwijs, net zoals in de andere activiteiten in onze maatschappij.

Zoals de sfeer en de verhoudingen thuis, het gedrag van de leerling op school beïnvloeden, op dezelfde manier waarop leraar en leerling met elkaar omgaan, ook zijn weerslag hebben op de relatie thuis, tussen het kind of de adolescent en zijn ouders.

Wanneer deze leerling volwassen is, zal hij dezelfde liefdevolle – of liefdeloze – sfeer op zijn beurt overdragen op zijn gezin of zijn werkplek. De harmonische relatie tussen de leraar en de leerling zijn dus een investering voor het ganse leven.

Gehoorzaamheid afdwingen door middel van angst, is niet enkel liefdeloos, maar ook dwaas. Deze gemakkelijksoplossing zorgt enkel voor een goed gedrag wanneer de leraar in de buurt is. De leerling zal zich in veel gevallen dus enkel tijdelijk inhouden, tot de vervelende gezagsdrager weg is en zich dan ten volle laten gaan. Gehoorzaamheid vanuit liefde en juist voorbeeld, blijft echter doorwerken, ook wanneer je als ouder of leraar uit de buurt bent.

Het is eveneens uit den boze de onhandelbare leerling uit de groep te verwijderen, op enkele zeldzame gevallen na, waar er geen hoop meer is en het kind aan vakkundige en gespecialiseerde handen moet worden toevertrouwd. Hem te verjagen heeft meestal niets dan negatieve gevolgen voor het kind of de jongere. Hij zal het stigma met zich meedragen van “slecht” of “minderwaardig”, waardoor hij zich nog meer in deze rol zal inleven. Anderzijds zal het goede in hem – en er zit in iedereen veel goeds –

Vervolg van pagina 10

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

niet verder tot ontwikkeling komen.

Een heel belangrijk punt dat we in deze leringen terugvinden, is het verbod op roddel en achter de rug te praten. Zoals veel Meesteres heeft Koot Humi de jonge Krishnamurti hierop gewezen. We weten dat ook een Westers Meester als Meester Philippe (1849-1905) zijn wonderlijke genezingen liet “betalen” door de mensen te laten beloven een tijdlang niet achter de rug van afwezig te praten.

Krishnamurti vertelt dat zijn Meester dit “een zonde tegen de liefde” noemt! Hij geeft hier twee belangrijke redenen voor. Enerzijds ga je energie sturen naar die fout van de ander en deze dus versterken, maar anderzijds bezoedel je ook je eigen denken met negatieve trillingen.

Krishnamurti gaat zelf zover te stellen dat volgende woorden van zijn Meester in elk schoollokaal zouden moeten opgehangen worden: “*Spreek nooit kwaad van iemand; weiger te luisteren wanneer iemand kwaad spreekt van een ander, maar zeg vriendelijk: Misschien is dit niet waar, en ook als het waar is, is het beter er niet over te spreken.*”

Hij staat ook stil bij wat hij noemt “wreedheid door bijgeloof”. Hieronder vallen dierenoffers, het bijgeloof dat de mens vlees nodig heeft om te leven en niet het minst van al de verschillen tussen kasten en maatschappelijke klassen en standen.

Ook het belang van het rechtstreeks contact van de leraar met de leerlingen wordt benadrukt. Het is belangrijk dat de leerlingen de tijd krijgen om te spelen en de leraar moet ook met hen meespelen, om aldus hun harten te winnen. In het Westen kennen we allemaal de succesformule van de directeur die samen met zijn personeel in de sportclub van het bedrijf zit. In de club gaan ze met elkaar om als gelijken, maar eens terug op kantoor, wordt de hiërarchische relatie hersteld, maar in een vertrouwde, menselijke relatie.

2. Onderscheidingsvermogen

Onderscheidingsvermogen komt er volgens de Meester op neer “de kennis te ver-

werven van Gods plan voor de mensen, want God heeft een plan en dat plan is evolutie”.

De leraar moet dus de juiste plaats van de leerling trachten te onderscheiden in dat Goddelijk Plan. Met andere

woorden, de leraar moet inzicht verwerven in de Dharma van het kind of de jongere.

De jeugd wordt niet aan de leraar toevertrouwd om er goede soldaatjes of lakeien van het systeem van te maken. Het onderwijs dient niet om van ons willoze popjes te maken die de gevestigde orde dienen door goed bevelen op te volgen of flink te consumeren.

Integendeel is iedereen op de wereld gekomen om een aantal zaken te leren en een aantal taken te verrichten. Beide zijn zeer individueel en de leraar moet dus het onderscheidingsvermogen aan de dag leggen om dat unieke uit elk van de leerlingen uit te halen.

Wat voor alle leerlingen geldt, is het ontwikkelen van Broederschap en ethiek.

In de dagindeling moet er ook over worden gewaakt dat de lessen die de zwaarste inspanningen van de leerling vragen, zowel fysiek als intellectueel, in de ochtend worden gegeven. Na de middag kunnen dan meer ontspannen zaken op het curriculum worden geplaatst. Op deze manier wordt geen extreme aandacht van de leerlingen gevraagd, op een moment dat hun aandacht niet meer op één punt kan geconcentreerd worden. Dit is niet enkel onmenselijk, maar ook totaal ineffectief!

Een efficiënte tip voor leerlingen die niet goed zijn in een bepaald vak of

het niet graag doen, is hen voor te stellen het zelf te onderwijzen aan iemand die er nog minder van kent of minder voeling mee heeft dan hijzelf. De praktijk heeft al bewezen dat we iets pas echt leren door het aan een ander te onderwijzen.

3. Begeerteloosheid

De Bhagavad Gita zegt dat “alle begeerte sterft wanneer de Heer eenmaal is gezien”. Aan de Voeten van de Meester zegt dan weer “In het licht van zijne heilige Tegenwoordigheid sterft elke begeerte, behalve de begeerte aan Hem gelijk te zijn.”

De leraar moet afzien van de begeerte om van zijn leerlingen conforme kopieën van hemzelf te maken, hoe verleidelijk ook. Integendeel moet hij dat persoonlijk verlangen opzij zetten en de persoonlijke waarden van de leerling respecteren. Hij moet de leerling helpen zichzelf te vinden en zijn eigen ideeën te vormen, zelfs als ze tegenovergesteld zijn aan die van de leraar. Zoals in het Oosten wel eens wordt gezegd: “*de goede leraar leert je waar je naar moet kijken, maar niet wat je daar moet zien*”.

Een belangrijk element in de begeerteloosheid in het onderwijs is er naar te streven dat de jongeren zich ontwikkelen op hun eigen Pad. Dit betekent dat ze het vak leren of de studierichting uitgaan die hen het beste ligt, waar ze hun aanleg en talenten het beste kunnen ontplooiën en vooral, waarmee ze later een beroep kunnen doen waarin ze zich gelukkig voelen. Opvoeders, of het nu ouders zijn of leerkrachten, hebben nog te vaak de neiging om de jongeren die hen toevertrouwd zijn te willen duwen in een richting die ze zelf graag hebben in plaats in een richting waar de jongere voor gemaakt is.

4. Goed gedrag

Dit hoofdstuk wordt nog verder uitgewerkt als volgt:

1. Zelfbeheersing in het denkvermogen
2. Zelfbeheersing in handeling
3. Verdraagzaamheid
4. Opgeruimdheid

www.jkrishnamurti.org

Vervolg op pagina 12

Vervolg van pagina 11

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

5. Op-één-punt-gerichtheid

6. Vertrouwen

We zullen kort op elk van deze aspecten ingaan.

1. Zelfbeheersing in het denkvermogen

De leraar zal zijn eigen stemmingen moeten kunnen beheersen. Door zelf ongeduldig, boos of neerslachtig te zijn, zal hij zijn leerlingen rechtstreeks en onrechtstreeks nadeel bezorgen. Rechtstreeks doordat ze lijden onder die negatieve psychische sfeer van de leraar en onrechtstreeks, doordat ze zich niet meer op hun gemak voelen bij hem en daardoor verlammen in hun studie. Bij een prikkelbare leerkracht zal de leerling slechter presteren en een afkeer van school ontwikkelen.

De leraar moet net omgekeerd, de negatieve psychische ladingen, waarmee de leerling vaak op school toekomt, kunnen laten omslaan in een positieve atmosfeer, zodat deze op den duur gaat uitkijken naar de school en met plezier zal studeren.

Laat ons ook voor ogen houden dat elke leeftijd zijn eigen psychologische uitdagingen heeft, die elk een specifieke aanpak vereisen. Als de leraar op een negatieve manier reageert op de problemen of disharmonieën bij zijn leerlingen, dan duwt hij hen nog dieper in de put.

Een ander aspect van de zelfbeheersing in het denken, heeft te maken met innerlijke rust. Het verleden loslaten en nog niet tobben over de toekomst, maar in het nu leven en daar het beste van maken.

Ook op subjectief gebied kan een beheerst denkvermogen grote diensten bewijzen, door bijvoorbeeld aan andere mensen te denken, wanneer deze in nood zijn. Op die manier kan rust, vrede en misschien genezing naar hen worden toegestuurd.

2. Zelfbeheersing in handeling

Hier gaat het er onder meer over om op een actieve manier de jongeren gade te slaan en te leiden. Ze moeten – met zachte hand – op hun fouten worden

gewezen, maar tegelijk is het van groot belang hun op hun kwaliteiten te wijzen en hen helpen deze te ontwikkelen.

Zelfbeheersing zit er ook in de lat net hoog genoeg te leggen om de uitdaging er in te houden, maar net niet te hoog, wat ertoe zou kunnen leiden dat de leerlingen afknappen. In tegenstelling tot de onderwijzers die veel voeling hebben met het niveau van de leerling, verwachten veel leraars en docenten dat de leerling in één of enkele jaren tijds hetzelfde inzicht in het vak verwerven als zijzelf hebben kunnen opbouwen in de loop van hun leven.

Krishnamurti en studenten
Brockwood house 1972
<http://blog.brockwood.org.uk/2013/10/>

Een belangrijk punt is ook voldoende zelfbeheersing te hebben om de leerling toe te laten zich te vervolmaken door te vallen en op te staan. Men moet zich inhouden bij de kleinste fout reeds te verbeteren en het juiste antwoord te geven. Beter is de leerling de kans te geven dit zelf te ontdekken. Waar het echt niet anders kan, zal de leraar op de fout wijzen, maar nog steeds niet meteen het correcte antwoord geven. Beter is een vraag te stellen waardoor de leerling zelf het juiste kan ontdekken.

Discussiegroepen moeten aangemoedigd worden, zodat de leerling met discipline leert debatteren, zonder in emoties te vervallen en met respect voor het anders zijn en anders denken van de tegenstrevers.

3. Verdraagzaamheid

Hierin zal de leraar steeds het goede

voorbeeld geven. In plaats van op fouten te reageren met ergernis, kan met liefde en humor een veel beter resultaat worden bereikt. Ook in dit opzicht is het van heel groot belang het anders zijn van de ander zonder wedijver te aanvaarden. In de tweede periode van zijn leven is Krishnamurti hier nog veel specifiek in geworden. Dan valt hij zelfs over het woord tolerantie, dat immers de bevestiging is van het feit dat iets ons niet aanstaat. Tolerantie is dus eigenlijk een gebrek aan liefde en extreem geformuleerd, een vorm van geweld. Want tolerantie impliceert oordeel, het oordeel dat iets niet overeenkomt met onze verwachtingen.

We moeten ook steeds voor ogen houden dat een methode die voor ons de beste is, misschien faalt voor de ander. De leraar of opvoeder mag niet verwachten dat de aan hem toevertrouwde jongeren, ook klonen van hem zijn. Elk individu is verschillend en heeft een verschillende aanpak nodig. Bovendien heeft ieder recht op een eigen perceptie van de zaak!

4. Opggeruimdheid

De beste manier om met jongeren om te gaan, is vanuit een oprecht enthousiasme. Deze houding werkt aanstekelijk op de ander. Niet enkel zal de samenwerking groter zijn, maar bovendien zal de tijd sneller vliegen. Zowel voor leraar als voor leerlingen lijken de dagen soms eindeloos lang!

Hoewel we in het leven buiten de school ook onze problemen hebben, moeten we als leraar onze zorgen en bekommernissen aan de schoolpoort achter ons laten. Het is op geen enkele manier goed te praten dat we deze sfeer over onze leerlingen gaan uitgieten!

We kunnen hier nog verder in gaan door waakzaam te zijn of er geen leerling is die problemen lijkt te hebben. Op dat moment stappen we op hem af en – terwijl we informeren naar zijn problemen – stralen we onze positieve energie over hem uit, zodat hij zich al beter gaat voelen.

Vervolg op pagina 13

Vervolg van pagina 12

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

5. Op-één-punt-gerichtheid

Goed gedrag uit zich ook in concentratie. Leerlingen hebben het over het algemeen moeilijk een tijdlang geconcentreerd te blijven. Als de leraar dit ook niet kan, resulteert dit in complete chaos.

Het is ook belangrijk te allen tijde bewust te zijn van wat men aan het doen is. Niets mag routinematig worden, maar moet in tegendeel met gericht en éénpuntigheid van denken worden volbracht.

6. Vertrouwen

Vertrouwen moet in beide richtingen bestaan. In *Aan de Voeten van de Meester* ging het over blind vertrouwen in de spirituele Meester. In de relatie tussen leraar of opvoeder en leerling moeten we dit natuurlijk een beetje relativeren. Hoewel het vertrouwen in de leerkracht in de kleuterschool en soms in de lagere school nog blind kan zijn, van de groteren kunnen we dit niet verwachten. Hun perceptie is immers reeds een stuk verschoven van emotie naar intellect en zeker in de pubertijd zullen ze elke fout van de ander, ook van de lesgever opmerken en soms uitvergrooten.

Toch kan een wederzijds vertrouwen worden ontwikkeld, door elkaar in een positieve, liefdevolle sfeer te benaderen. Ook moet de leerkracht, vanaf dat de leerling dit kan begrijpen, ook zijn eigen fouten kunnen toegeven. Een harde apodictisch en ex-cathedra houding kan het vertrouwen enkel maar ondermij-

nen!

Als we de ander benaderen van ziel tot ziel en niet van persoonlijkheid tot persoonlijkheid, dan is het wederzijds vertrouwen vanzelfsprekend, want de ziel wil enkel groeien naar volmaaktheid.

- Besant School for Girls

Eveneens in de geest van Krishnamurti, bestond in de jaren '20 van de twintigste eeuw aan de Carter Road in Shanghai de Besant School for Girls. Deze school was verbonden met de Orde van de Ster en had zelfs de Ster als schoolvlag. Daarnaast bestaan er tegenwoordig heel wat Krishnamurti-scholen, zowel in het westen als in India.

3. Rudolf Steiner

Over Rudolf Steiner (1861-1925) hebben we het in het Witte Lotusblad al vaker gehad. Ik wil alvast verwijzen

www.rudolfsteinerweb.com

naar mijn artikelen "*Rudolf Steiner, theosoof, malgré lui*" (WLB, 2de jaargang, nrs 5-6, 2007) en het artikel "*Conférence imagée, euritmie en paneuritmie*" (WLB, 9de jaargang, nrs 7-8, 2014).

Weinigen hebben zo innoverend op opvoeding en onderwijs gewerkt als deze ex-theosoof. Het is hier niet de plaats en de tijd om alles nog eens te herhalen wat over Steiner al op zo veel plaatsen is verteld, maar wat ons hier vooral aanbelangt, is dat hij in zijn onderwijssysteem het kind niet ziet als een lichaam met een verstand dat moet ontwikkeld worden, maar als een geïncarneerde ziel in drie lichamen. Het fysieke lichaam, met haar grofstoffelijke zowel als haar etherische component, het astraal- of emotioneel lichaam en het mentaal lichaam, zijn drie waardevolle instrumenten van de ziel die samen moeten ontwikkeld worden. Samen wil ik nog even

relativeren, omdat we aannemen dat het fysieke lichaam haar grootste ontwikkeling krijgt in de eerste zeven levensjaren, het emotioneel lichaam in de tweede reeks van zeven levensjaren en het mentaal lichaam tenslotte, in de derde reeks van zeven levensjaren.

4. Montessori

Dr. Maria Montessori (1870-1952) was een Italiaanse theosoof, arts en onderwijservormster. Ze

www.montessorischooldepas.nl

heeft een tijdlang gewoond op het theosofisch domein van Adyar. In de jaren 30 werd ze bijgestaan door Rukmini Devi bij het opbouwen van de pedagogische opleiding der opvoedsters in India.

We herinneren ons haar als de stichtster van het Montessori-onderwijs, waarvan de kern is: laat het kind het zelf doen. Laat het ook zijn eigen planning maken en zelf beslissen wanneer hij welke taak doet, als alles uiteindelijk maar klaar geraakt. Haar systeem is heel ervaringsgericht en maakt ook gebruik van instrumenten en attributen om de zintuigen te ontwikkelen en te verfijnen.

5. Rukmini Devi Arundale

www.worldvegfeest.org

Rukmini Devi (1904-1986) is in theosofische kringen natuurlijk bekend als de zuster van Nilakanta Sri Ram (1889-1973), de vijfde Internationale President van de Theosofische Vereniging en dus de tante van diens zoon, nl. Radha Bur-

www.anniebesant.co.in

Vervolg op pagina 14

Vervolg van pagina 13

Opvoeding en onderwijs vanuit theosofisch en esoterisch perspectief

Christian Vandekerkhove

nier (1923-2013), de zevende Internationale President van de Theosofische Vereniging. In 1920 trouwde ze met George Arundale (1878-1945), de derde Internationale President van de Theosofische Vereniging.

Voor de Indiërs is zij echter veel meer. Zo was ze onder meer jaren lang lid van het Indiase Parlement, waar ze onder meer voorzitter was van de commissie voor dieren.

Buiten het feit dat haar in 1977 het presidentschap van India was aangeboden,

maar dat ze geweigerd heeft, omwille van haar andere taken, is ze vooral gekend voor haar pionierswerk inzake dansonderwijs.

Zelf was ze een leerlinge van de beroemde ballerina Anna Pavlova, maar ging zich meer toespitsen op de traditionele oude danskunst van Zuid-India, de Bharata Natyam.

Ze stichtte de Kalakshetra dansacademie die tot op vandaag wereldfaam geniet.

6. Conclusie

Het valt ons op dat een aantal vooraanstaande onderwijshervormers hun sporen hebben verdiend in de Theosofische Vereniging of er toch lang lid van zijn geweest. Denken we hierbij vooral aan Rudolf Steiner, Jiddu Krishnamurti, Maria Montessori en Rukmini Devi.

Elk heeft dit ingevuld volgens de eigen inzichten en capaciteiten, maar allen waren beziel met het onderwijs en de opvoeding van de jongeren, vanuit een spirituele achtergrond.

Loge Witte Lotus

Programma werkingsjaar 2016-2017

Zondaglezingen van 11.00 uur tot 13.00 uur

Locatie: OC Katrinahof, Fromentstraat 1, 2050 Antwerpen-Linkeroever

04/09/2016	ITC, Naarden	Europe Day, bezoek van Tim Boyd, Internationaal President Theosophical Society - zie pagina 11
02/10/2016	Sabie Van Osta	Theosofia, inspiratiebron voor het dagelijks leven
06/11/2016	Christian Vandekerkhove	Hylisch Pluralisme, de mens en zijn lichamen in hun resp. werelden
04/12/2016	Mireille Dubois	Korte inleiding in het Jainisme

Deelname in de kosten zondaglezingen: leden Belgische Theosofische Vereniging vzw: € 2 - niet-leden € 7

Thema-avonden van 20.00 uur tot 21.30 uur

Locatie: Milisstraat 22 te 2018 Antwerpen

1ste donderdag van de maand: Thema-avond

2de donderdag van de maand: Ethica: **Aan de voeten van de Meester**

Gewerkt wordt aan de hand van het werkboek van Christian Vandekerkhove

3de donderdag van de maand: Thema-avond

4de donderdag van de maand: Toegepaste Theosofie: **Vraag en Antwoord**

Gevolgd door een **Genezingsmeditatie (enkel voor leden)**

5de donderdag van de maand: **Vrij onderwerp**

De studieavonden zijn GRATIS voor de leden. Aan de geïnteresseerden wordt een bijdrage in de kosten gevraagd en wel als volgt: een eerste aanwezigheid, bij wijze van kennismaking: gratis. Elke volgende aanwezigheid: € 2.

De zondaglezingen en thema-avonden zijn toegankelijk voor alle leden en geïnteresseerden. Iedereen van harte welkom!

Loge Antwerpen

Programma werkingsjaar 2016-2017

Zondaglezingen van 11.00 uur tot 13.00 uur

Locatie: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

18/09/2016	Lieve Opgenhaffen	Theosofia, inspiratiebron voor het dagelijks leven
16/10/2016	Yves Vandeberg	Het eeuwige leven
20/11/2016	Sabine Van Osta	Theosofie, de levensstijl van de toekomst
18/12/2016	Christian Vandekerkhove	Sri Aurobindo en de Moeder

Deelname in de kosten: *leden Belgische Theosofische Vereniging* vzw: € 2 - *niet-leden* € 7

Alle informatie over zondaglezingen en studieklassen Loge Antwerpen zijn te bekomen:

via e-mail: godelieve.opgehaffen@gmail.com of via GSM 0476 879 968

Studiecentrum "Open Paradigma"

Programma 2016

Dinsdagavond van 20.00 uur tot 22.00 uur

Locatie: Milisstraat 22, 2018 Antwerpen

Mantra-Mandala workshops

Hou je van mantra's en ga je graag creatief om met kleuren?

Beide worden op een prettige manier met elkaar verbonden in deze reeks workshops.

De reeks wordt gevormd door 5 onlosmakelijk met elkaar verbonden lessen. Elke les bestaat uit een stukje theorie, het inoefenen van de Indiase letters en vooral een creatief gedeelte, waarbij we met kleuren mandala's maken, geïnspireerd door de mantra's.

Tegen het einde van de workshop, dus na de vijfde les, zijn we in staat het devanagari of Indiaas alfabet te lezen, dat wordt gebruikt in onder meer het Sanskriet en het Hindi.

Deze workshop is dus niet enkel goed om onze creativiteit bot te vieren, maar ook een ideale inleiding tot een cursus Sanskriet.

De lessen gaan door op dinsdagavond van 20u tot 22u, in de lokalen van de Belgische Theosofische Vereniging, Milisstraat 22, 2018 Antwerpen.

Inschrijving kan enkel voor de volledige reeks. Wie de eerste les gemist heeft, kan deze na afspraak per mail nog inhalen.

Data van de lessen: 28/6 – 5/7 – 12/7 – 19/7 – 26/7/2016

Deelname in de kosten voor de vijf lessen:

Leden: € 35

Niet-leden: € 125

Alle inlichtingen zijn te bekomen via mail: christian.vandekerkhove@pandora.be

Belgische Theosofische Vereniging vzw Geuzenplein 8 - 1000 Brussel

Lidmaatschapsbijdrage 2016-2017

Tijdens de Algemene Vergadering op 19 juni 2016 werd de lidmaatschapsbijdrage voor het werkingsjaar 2016-2017 vastgesteld op € 48.

Volgens de statuten van de Vereniging en conform de Rules and Regulations Adyar vragen we vriendelijk om de lidmaatschapsbijdrage voor het nieuwe werkingsjaar te willen overschrijven op de rekening van de **Belgische Theosofische Vereniging vzw** - IBAN BE81 0000 1422 2624 en dit vòòr 30 oktober 2016.

Met onze oprechte dank.

Het Bestuur

Europe Day met Tim Boyd

Zondag 4 september 2016

Tim Boyd zal het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden, Nederland bezoeken het eerste weekend van september. Dit zal het enige bezoek aan Europa zijn dit jaar.

De voorbije twee jaren werd de dag met Tim Boyd 'Dutch Day' genoemd. Ditmaal werd beslist dit 'Europe Day' te noemen gezien alle leden van de Theosophical Society in Europa uitgenodigd worden om aan deze dag deel te nemen.

Het wordt een interactief programma met ideeën, welke het werk van de TS kunnen ondersteunen.

Een speciale gelegenheid om de Internationaal President te ontmoeten, ideeën uit te wisselen en dat te ervaren wat we allen delen in het werk van de TS.

Programma in het Engels.

Alle informatie is te vinden op de website van het ITC-Naarden:

<http://www.itc-naarden.org/blog/>.

Vanuit België zullen ook een aantal leden die dag naar Naarden rijden. Wie graag mee wil en geen eigen vervoer heeft, kan contact opnemen via GSM +32 476 879 968 en/of +32 486 631 997.

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn

leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningingen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

De Belgische Theosofische Vereniging

De Theosofische Vereniging werd opgericht te New York op 17 November 1875. Haar internationaal hoofdkwartier is gevestigd te Adyar (Chennai), India. Zij is een ontmoetingsplaats van zoekers naar waarheid en heeft afdelingen in vele landen over de hele wereld.

In Europa is een Internationaal Theosofisch Centrum gevestigd te Naarden (Nederland). In België zijn er loges te Antwerpen, Brussel en Gent, alsook een Studiecentrum in Antwerpen. Zij organiseren met grote regelmaat voordrachten en bijeenkomsten en

sommige, waaronder die in Brussel en Antwerpen, beschikken tevens over een uitgebreide bibliotheek. De voornaamste taak van de vereniging bestaat erin gelijkgestemde mensen bij elkaar te brengen en hen te stimuleren in hun zoekproces naar waarheid.

Loge Antwerpen werd opgericht in 1899.

Loge Witte Lotus was tot voor kort de jongste loot uit de Belgische Theosofische familie. Opgericht in 2006, beoogt deze Loge eveneens een aantrekkingspool te zijn voor zoekers naar en onderzoekers

van waarheid.

Alle links, nationaal en internationaal, zijn te vinden op onze website:

